

Szerkesztőség:

ifjúkerület 460. házszám
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kü-
lendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszólamlások kü-
lendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
hivatalhoz küldendők. Nyilttér száma 1 korona.

Társadalmi ferdeségek.

(L.) Nincs tökéletes a legtökéletesebben alkotott földtekén. Legkevésbé van tökéletes társadalom. A társadalom, mely ezer és ezer ember összeségéből áll, a melyet annyi különféle módon gondolkozó és érző fő vezet nem is lehet teljesen összhangzó. A hány fej annyi vélemény, ahány csoport annyi párt. S bár maga a pártba való csoportosulás csak élénkséget teremt a társadalomban, a sok párt elszaporodása nagy hátrány, mind a mellett még sem olyan súlyos mintha egy párt volna az egész társadalom. A sok pártnak, ha egyéb haszna nincs is, ellenőrzi a többit, főképpen a legnagyobbat és így megmenti azt az erkölcsi zülléstől, a mely az elhatalmaskodott pártot legkönnyebben zárja gyászos karjaiba.

A vélemények tisztázata szempontjából azonban igen érdekes egyes kisebb párttörédek egész társadalomra kiható és népszerűvé vált elveit fejtegetni, annélkül azonban, hogy politikai célzatokkal tárgyalnók őket.

Ilyen mindjárt az általános választói jog

kérdése, amely az utóbbi időkben oly annyira népszerűvé vált.

A problema kétségtelenül a leghumánusabb és a legigazságosabb talajból indult ki. Egyenlők vagyunk mi mindnyájan emberek, hiszen ezt tanítja a biblia is. S miért fosztanak meg egyenlőségünk mellett bármely honfitársunkat, hogy a közös s az ő saját érdekü dolgában véleményét nyilváníthassa. Ez egyenlő volna annak elnyomásával. A legigazságosabb alaphól jövő theoretice fejtegetés tehát az általános szavazati jog mellett dönt.

Nézzük a dolgot most egy kissé más oldalról is. Az általános választói jognak tehát meg kellene lenni. Azonban miért nem vált ténnyé eddig? Erőszakoskodás, rosszakarat bizonyára nem tarhatta volna vissza eddig. Tehát hiányzott annak erős követelése. De ez hagyján. Végre is, ha oly igaz és reális alapon nyugvó ez a dolog lehetetlen, hogy ne támadt volna egy-egy kiváló ember a felső szellemi ezrek tagjaiból, aki ily mozgalomnak élére állt volna. Ez nem történt meg, ezt a mulasztást már nem szabad csupán a véletlennek tulajdonítani. Az

általános választói jognak merőben ellenáll a magyar társadalom létérdeke.

Igen, ez a mi annyi ferdeséggel megvert társadalmunk. Más államokban tehetnek bármit, annélkül, hogy előzőleg a társadalomra gondolnának. Nálunk ez nem így van. A mi kezeink bizonyos mértékben kötöttek s minden aktió előtt jól meg kell fontolnunk milyen hatással lenne az új terv magyar társadalmunkra?

A nemzetiségi aktió többek közt ilyenkor igen nagy akadály

S ebből a szempontból véve, bizony nem a legnagyobb bizalommal kellene adóznunk az általános választói jog kérdésének. Csak szaporodnának ellenségeink, a melyekben így sem nagy a hiány. Ha most léptetnék azt életbe, még sok más káros következménnyel is járna. Igen súlyos csapás lenne a szavazó urna elé bocsátani az írni és olvasni nem tudók ezreit, valamint az olvasott betűk hatása alatt élő emberek százezreit. Voltaképpen a legnagyobb bajt ezek okoznák, akiket másképp tömegnek neveznek. Az ilyen emberek bármit olvassanak is, a nyomtatott betűnek mindent vakon

TÁROZZA.

Emlék.

Minden elmúlt, minden,
Vágy szerelem, álmom.
A világot mostan,
Józanul, okosan
Könnyű szívvel járom.

Elhangzott az eskü,
A vallomás régen.
Csalódás, reménység,
Sziveltépő kétség
Elpihentek szépen.

Nem maradt a múltból
Egyetlenegy emlék,
De arra a csókra,
A legutolsóra —
Arra emlékszem még! . . . ,

Erdős Renéé.

Két tragédia.

Irta: Baranyai József.

Katary Katinka lelkét, mikor az első ajánlott levelet felvette, jóleső érzés szállotta meg, mint a vadászt, ha az első vadat elejti. Szépen kiállította a vevényt; olvashatóan, szép gömbölyű betűkkel aláírta nevét, még azt is, hogy m. kir. postamester. Istenem, hogy ezt megérhette! Az első ajánlott levél! Talán álmom az egész? Hosszú hánytatás után nyugodt pihenés. Csendesen lemorzsolhatja életét. Itt el van temetve! Anyagi gond

nem zavarja. Jövedelméből megélhet; van egy kis fizetése, három fiókpostája, van faluzó levélhordója, abból is megmarad valami, árusítja a „Friss Ujságot“, néha néha egy-egy express is érkezik. —

Csendes megnyugvás szállta meg lelkét, nem volt boldog, de boldogtalan se, néha tudott örülni is egy kicsit. Sokszor bizony büszkességgel végezte dolgait, hogy ő most valami, egy pont a mindenségben, ő intézi Hegyhíd levelezését. Ezt az önelégültséget azonban minden hónapban egyszer megzavarta egy fájdalmas akkord, egy jajszó a múltból. Ez a lelki nyugtalanság, ez az elemezhetetlen lelki zavar minden hó tizedikén a póstások eszején állt be, mikor fizetését kivette. Ekkor rendszeresen megírt egy utalványt elferdített irással, hogy valaki meg ne ismerje, a feladó nevét is ismeretlen névvel töltötte ki. Ézenkívül írt egy levelet is ugyanazon címre, melynek rendszeresen csak annyi volt a tartalma, hogy most küldöm az öt forintot is, hogyan van a kislány? Ha él, Kovács Jánosné címre írjon, ne az én nevemre.

Mikor ezeket megírta, akkor fájt a lelke, a szíve; nagyon sokat sirt ilyenkor keservesen, de még többet szeretett volna sirni, ki szerette volna sirni, ki szerette volna apasztani könnyeinek forrását. Aztán szeretett volna törni, zúzni, összeszorította kis öklét, megrázta a levegőben, mint ha megfenyegetne vele valakit, egy álmoképet! De hát kit átkozzon érte! Maga-magát, vagy . . . ? Hísz az már nyugszik lent a sirban. Pedig az oka mindennek, ha ő nincs, nem kellene itt eltemetve lenni, nem kellene hazudni mindenki előtt.

Mennyit kellett hazudni, színlelni, félrevezetni mindenkit, szülőt, testvért, jó barátot. Végre sok hazugság, színlelés protekcióhajhászás után a miniszter kegyelméből bejutott a biztos révbe: postamesterré lett. A kis lányt kiadta Pomázra

Fejes Istvánné asszonyságnak. Minden hóban megküldte a kialakított öt forintot. Fejes Istvánné néha referált is nagy akom-bakumokkal, hogy a kis leány egészséges. Egyszer a fényképét is megküldte olyan bádog amerikai fényképet. Abból ugyan nem sokat lehetett kivenni, de Katinkának elég jó volt arra, hogy fel éjjeleket elsurjon felette. Lassankint aztán elesendesült a lelke, elfásult, elszibbadt. Beletörődött sorsába. Erőt vett lelken önkénytelenül az élet öröme, az életöszön. Megegett az a csoda is, hogy énekelte neha! Szobájának butorai: a filigran iróasztal, a matt szekrények, az ágy, a kis szőnyeg-dívány, aztán a hivatalos nyomtatványok, s a „Rendelekek Tára“ talán esodalkoztak is, hogy úrnőjük énekel, akit eddig csak sirni láttak. Kesőn este szeretett énekelni, a léthomályban énekelte kedvenc dalait. Neha megegett az is, hogy egyik-másik dalat megsíratta, amint eszébe jutatta a múltat.

Nem igen érintkezett az emberekkel. Egyedül a ténitőt ismerte jobban. Egyszer a tanítónak nem jött meg a Néptanítók Lapja, elment a postára megreklamálni. Katinka éppen nagy alkuban volt egy fuvarossal, kivel fát akart hozatni. De nem bírtak megegyezni. Holló József megszánta Katinkát, ajálkozott, hogy szerez olcsó fuvarost. Ezentul ha valami ügyes dolga akad Katinkának, Holló rendszeresen kisegítette. Az is megtörtént, hogy reggelenként Katinka virágot talált az ablakjában. Ez a gyengéd figyelem jól esett Katinkának, szinte szomjazott utána.

Katinka nagyon unta magát, idegesen bibelődött iróasztalán. Csak Holló József volna itt, legalább elbeszélgetnének. Három éve, hogy megismerkedtek. azóta alig mult el nap, hogy ne találkoztak volna; szinte furcsa volt, hogy pár napja nem látta Hollót, aki szüleit ment meglátogatni.

bisznek s jó könyv nem is igen kerül kezükbe.

De ugyan akkor elő áll egy másik kérdés is, a nők szavazati joga. Kétségkívül igen sok intelligens elem van a nők közt. Ilyenek pl. a tanárnők, művésznők stb. akik nem egy-két helyen horribilis magasságban állanak férfi szavazó kollégáik felett. Hozzájuk csatlakozik a magányos és özvegy nők serege, a kik csak épen úgy vezetnek üzletet, kereskedést, úgy fizetnek adót, mint a férfiak. Az intelligens nő elem volna tehát a legelső a választói jog kiterjedésének kérdésében. Ám ennek még sok idő kell, teljesen másképen változott viszonyokkal. De hogy valamikor meg lesz, az bizonyos.

Közgyűlés.

Nevezetes közgyűlést tartott városunk képviselőtestülete múlt hó 31-én, melyen kimondotta a vásár- és helypénz-szedési jog örökáron való megvételét.

A gyűlést Palásti Pál bíró, elnök nyitotta meg; a jegyzőkönyv hitelesítésére Komáromy József és Temesközy Gerzson előjárókat kérte föl.

Máthé József főjegyző előterjesztette az e tárgyban kiküldött három tagú bizottság jelentését, mely szerint az uradalom a vásár- és helypénz-szedési jogot, 20 hold vásártérrel 70.000 koronáért hajlandó a városnak átengedni; — minthogy ebben végleges döntés csak a mai napra kitűzött közgyűlésben történhet, ő ajánlja azt elfogadásra s kéri a hozzászólást.

A tárgyhöz csupán Teszáry László képviselő szólt, szintén ajánlván a vételt, mint hasznos befektetést.

Erre — a közbirtokossági tagok kizárásával — névszerinti szavazás rendeltetett el, melynek eredményeként a vétel egyhangúlag elfogadott.

Máthé főjegyző javaslatot terjeszt elő a vételár fedezetéről, mely kölcsön útján lenne eszközölhető; tekintettel azonban arra, hogy a piac-teret, a vásártér rendezni, a vásár utcát és a vásár utait javítani, homokolni kell, 100.000 koronán felveletét javasolja.

A gyűlés nagy része ellene zúdult a javaslatnak, s Komáromy József indítványára, Máthé

főjegyzőnek, a valódi szükségletre vonatkozó számítása alapján 80.000 korona kölcsön fölvételét határozta el, szintén névszerinti szavazással és — szintén egyhangúlag.

Nagy port vert föl a helypénz mikénti kezelésének kérdése. Máthé főjegyző házi kezelést ajánlott, melyet Egedi József, Lukács Gyula támogattak s ellene Komáromy József, Kubicsék János foglalták állást, közbe Szánthó Elek fejlette ki nézetét, hogy ezzel a kérdéssel még korai foglalkozni, majd akkor, ha a miénk lesz egészen, lesz czélszerű a kezelés módjára fölött dönteni.

Minthogy azonban a bérlet ez év szeptemb. 29-én lejár, addig pedig az ügy a törvényszabta retortában el nem mehet, a gyűlés belebocsátkozott a dolog tárgyalásába és 40 szóval 4 ellen — kettő nem szavazott — a haszonbérbe adás mellett döntött.

Következett az új városházi boltok bérletére vonatkozó Löffler Miksával ideiglenesen kötött szerződés fölötti határozat; ez is élénk vitaközébe adott okot, a szerződést, mely 10 évre, évi 4000 korona bérletre szól, — pártolták Véli Miksa, Palásti Pál, Szánthó Elek, ellene voltak Makay János, Kubicsék János, Kostyán József egy évi próba bérletet ajánlott, végül 32 szavazattal 8 ellen — négy nem szavazott — azt elfogadták.

Most következett egy furcsaság. A határozat kimondása után merült föl a kérdés, hogy hát kauczió mért nincs a szerződésben? Erre aztán egy kis zenebona következett, a mit az ellenzék fel is használt a szerződés ellen, azután pedig minden rendszeres tárgyalás és határozathozatal nélkül, beleíródott a szerződésbe, hogy a bérlő felévi kaucziót köteles letenni.

Következett a vágóhídi koplaló istálló és egy felügyelő lakásának építésére vonatkozó tervzet bemutatása, mely szerint a város anyagából — Nagy István kőműves számítása szerint 694 korona munkadíjba kerülne az épület. Szerintünk ez az épület nagyon sokkal olcsóbbá kerülne, csak nem kell hozzá akkora tektória.

Végül Máthé főjegyző előterjesztette a múlt közgyűlésen, Lukács Gyula által szóbelileg előadott indítványát a katonaság itt tartása és járásbíróság megszerzése tárgyában.

Lukács lelkesen okolta meg indítványát és kérte, hogy a közgyűlés emelkedjék ki a leghargiából, ébredjen tudatára ama nagy kötelesség teljesítésének, melylyel az adózók terheire könnyíteni lehet és kell, — mozgasson meg mindent, hogy a katonaságot visszazerezzük, sőt azok felszámolásával jövedelmünket gyarapítsuk.

Antos Béla figyelemre méltó, előtanulmányozást igénylő felvilágosítást nyújtott arra nézve,

szer, egy örült órában, egy átkos perczen — egyszer, a hízoló, csábító szó aranyhalójával megfogta — hitt a férfi alakot öltött hazugságnak! Örültségek! Hát megtudná mondani neki: a menyben jársz, de én letaszítalak a pokolba, a csalódás poklába, — nekem nincs hófehér lelkem! — De mi lesz, ha eljön s kér, könyörög, esdekel. Ellent tud-e állani? Érzí, hogy gyenge lesz! Nézik nem szabad találkozniok! Katinka nem is emberi lény volt már, a levél üdözött vaddá formálta át, lázas sietséggel menekült az elől, a kit szeretett, de akivel nem akart találkozni többé!

Elővette elefántesont fogantus kis revolverét, még akkor vette, mikor rabló históriákról ábrándozott, azzal a kis jószággal megvédi majd az állam vagyonát, lesz felső elismerés, még tán az újságba is belejön neve. Meredt szemekkel bámult a csillogó csőre; hátha rossz már a fegyver, hátha rosszat a keze!

Nem reszketett!

Itt bevégeződött a tragédia!

Pomázon, Fejes Istvánné asszonyság nagy patálist csinált, hogy a kis kosztos leány feldöntötte a tejes csészéjét. Nagy lamentálással beszélte el a belépő komámasszonynak.

Hogy pazarolja a tejet a nyomorult. Erre a hónapra csak ki van fizetve a tartozás, de azután nem tudom mi lesz?

— Hát az anyja?

— Ugyan ne is kérdezze? Az a bolond anyja agyon lötte magát. Most azután nem tudom, ki tartja ezt a kölyköt!

A kis lány elkezdett sirni; talán a tejet siratta, vagy talán valami titkos sugallat sugta neki, hogy van oka sirni keservesen!

Itt most kezdődött el a tragédia!

hogy mi módon lehet a mozgalmat megindítani ez ügyben, minthogy ő maga is több felé, legilletkebb és legmagasabb helyeken puhatólózott e tárgyban, némi reményvel bizlathat tehát, hogy Jász-Nagy-Kun-Szolnok-megyével karöltve kivihető lesz, hogy három század huszárságnak Abonyban, három századnak Szolnok-megyében — mint e két megye területéről sorozott 13. ezred számára kaszárnyák építése engedélyeztessék, a mit ha Abony nem bíra meg, van rá vállalkozó, kinek ajánlatat be is mutatta, a ki minden községi hozzájárulás nélkül, csupán a bérjövdelemért felelített. De ezt nem kommandálja, elutasította Czegléd is. Végül csatlakozik Lukács Gyula indítványához és ő is bizottság kiküldését ajánlja.

A közgyűlés Lukács indítványát egyhangúlag elfogadta, a bizottság tagjait Gulner Gyula, Antos Béla, Br. Harkányi Frigyes, Gr. Keglevich István, Ft. Levay Mihály, Teszáry László, Palásti Pál és Máthé József megválasztatták és felkértek, hogy saját belátásuk szerint a fontos ügyben járjanak el és annak idején — a midőn azt jönnek latjuk, — az eredményről a közgyűlést értesítsék.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

Értsük meg egymást.

„Csekélyke kis észrevétel“ czim alatt, mult számunkban megjelent közleményre — bárhogy is küzködtem az ellen, hogy arra reflektáljak, minthogy a cikk végen ki van mondva, hogy velem (talán e tárgyban) a melyen tisztelt úr többé nem áll szóba, — hanem épen azért a magam reputációja és intentiója érdekében el kell mondanom a következőket, (amit nem tettem volna meg, ha a cikk végen ez a megjegyzés nincs):

Mindenekelőtt kijelentem, hogy se a szószátyárkodás, sem az izetlen polemia nem kenyerem, nem is volt soha, de még kevesebb szokásom, hogy a közérdeket érintő dolgokban, befejezett tényekben és ténykedésekben gancoskodjam és legkevésbé az, hogy tisztességben, közhasznú tevékenységben, egy magaslatos hivatás pontos, lelkiismeretes betöltésében megöszült, közlisztelethen álló férfi munkálkodását, — gyenge s messze a mögött maradó tehetségemmel bíráljam, épen azok után, hogy én azt annak idején elismertem és az általános elismerés czéljából, úgy a hogy, nagyon gyarló tehetségemmel feltartam

A személyes motívumokra csupán ennyit szabadjon kijelentem, a többi tárgyilagosa dolog lesz.

Én tölem nagyon távol állott minden személyes vonatkozás, bírálat, megrovási szándék, azt az én cikkembe bele lehet magyarázni, de benne nincs, — mert annak pusztan egyszerű fölemlítese, hogy a templom alapból, — mely 40.000 korona volt, — helyes, okos dologra, megfontolt előre való számításal 19.000 korona felhasználattott, 6-8000 korona kulturális czélokra fordított, ez nem megrovás, csupán regisztrálása a valóságnak, de egyúttal ösztönzés arra, hogy azokat igyekezzünk mielőbb pótolni; felhívas munkára, tette, áldozatkészségre, hogy az eszme, mely a cikk szerint is már 1868-ban, tehát 36 esztendő óta felvetetett és érlelődik, mielőbb megvalósuljon.

A mi a „némi“ jelzöt illeti, bocsánat az én egyszerű felfogásomért és nézetemért, de talán még sem olyan nagy bűn ez, hogy ezen szónak használatáért többé velem szóba ne álljanak, mert az is csak azért történt, hogy az érdeklődést fokozzuk. Külömben is egy templomnak felépítéséhez a midőn 80-100.000 koronára van szükség, melylyel szemben 21.000 korona áll készen (amint-hogy a befektetett tőkeből építeni nem lehet) akkor annak a szónak a véletlen használatáért az én becsületes intentiómat nevetségessé tenni talán még sem megokolt dolog.

Én határozottan kijelentem, hogy semmi más czélom nem volt és nincs ama cikk megírásával, mint ennek a nagy és nemes eszmenek szolgálata, mielőbbi megvalósítására való önzetlen, kitartó, s — szabadjon szerénytelenség nélkül így fejezni ki magam — sikeres munkálkodás, a mire nézve már egy nagy, széleskörű mozgalom megindítását és állandósítását is tervbe és munkába vettem és Isten segítségével, hitsorsosaim megígért jóakarataival és áldozatkészségével végre is bajtom, a minek megtörténtével — reményem, — akcióim sikerre is vezet és 36 év óta mindannyiunk által várva várt templomepítési ügyünk egy nagy lépéssel előre is indul.

Még azt hozom föl melegségemül, hogy a mi ev. ref. egyházunk szervezete nemcsak megengedi, de kötelességévé teszi minden egyes tagjának, hogy jó katonája legyen a harczoló egyháznak, mert nincs meg nálunk az egyház tagjainak kasztokra való elkülönzése, nincs hierarchicus rangfokozat, nincs se clericus, se laikus, s aki szívében érzi, hogy használni tud egyházának, minden téren nyitva áll erre az út.

Bocsánat tehát, ha én is szívem sugallatát követve, egy ily nyitott utra lépve, használni akarok egyháznak és mivel érzem az én intencióm nemességét, ennek az iránynak követésétől nem tarthat vissza a „Csekélyke kis észrevétel.”

T.

Tanítói közgyűlés.

Mult hó 31-én, kedden volt a „Szolnok-ujszázi” egyházi kerület tanítóinak évi rendes közgyűlése Szolnokon, a Constantin iskola egyik széken feldiszipelt tantermében. Ide gyűltek tanítóink a szt. Ferenczrendiek templomában 9 órakor hallgatott szt. mise után, hogy a kitűzött programon letárgyalásának közreműködői lehessenek. Pontban 10 órakor nyitotta meg a gyűlést Cservenyicz Pál (Tószeg) világi elnök. Nagy sajnálattal emlékszik meg betegsége miatt távollevő egyházi vezető elnökről, ft. Lévy Mihály apát-esperesről. De ha testileg nem is lehetett jelen az erős lelkű egyházi elnök, szellemileg ott volt és szólt az ő kedvelt munkatársaihoz a szív jóságával és a gondolatok mélységével abból a terjedelmes megnyitó beszédből, mely maga helyett tolmácsolta a tanítóság előtt azokat a célokat, melyeket az egyház és haza a néptanító feladatai közé sorol. A felolvasott beszédben kegyelettel emlékszik meg a nagy XIII. Leó pápáról, majd lelkes örömmel jelzi X. Piusz megválasztását. A gondos lelkipásztor őszinte szomorúságával mutat rá a franciaországi állapotokra s ezt elkerülendő, lelkére köti a tanítóságnak az előhitnek minél nagyobb fokú megszilárdítását a gyermekek és a nép lelkében. A nemes érzelmekben való nevelést szintén figyelmébe ajánlja a tanítóságnak, mert amint megjegyzi, sivár érzelmekkel nem lehet jó, nemes indulatú generációt nevelni. Lelkes éljenzés zúgott fel a felolvasott beszédre s nyomban elhatározta a közgyűlés egy részvétet s jó kívánságot tartalmazó táviratnak ft. egyházi elnök címére leendő elküldését.

Felolvasattak az egylet részére érkezett hivatalos átiratok, melyekből kiemelendő dr. Wirtter püspöki helynöknek az egylet vallásos jó szellemét, dicséretes buzgalmát tolmácsoló irat, ugyancsak Csávolszky püspök köszönő levele, melyet azon figyelemért, hogy az ő nevére alapítványt tett az egylet — intez a közgyűléshez. Gróf Csáky püspök egy szép átiratban megígéri, hogy a főrendiházban a tanítóság érdekeit meg fogja védeni úgy és azon mértékben, amint azt mint egyén megtenni képes volna.

A Szücs István által szerkesztett s felolvasott mult évi közgyűlésről szóló jegyzőkönyv, Péter Sándor (Tószeg) helyesbitő hozzászólásával, tudomásul vétetett, mely után egyleti jegyző három évi tevékeny működését befejezván, állásáról lemondott. Helyette Galló Pál választatott meg, ki is nyomban elfoglalta helyét a pódiumon.

Várady János pénztáros az egylet bevételeiről és kiadásairól számolt be, mely szerint a bevétel volt 170 kor. és 93 fill., kiadás 136 kor., e szerint 1904-re a maradvány 34 kor. és 93 fillér. Tapintézetű alapra 68 kor. gyűlt össze. E jelentés tudomásul vétetett s a pénztáros újlag megválasztatott.

A központi gyűlésre az egylet Várady Jánost és Gyenes Józsefet (Szolnok) küldte ki.

Halász Péter rékasi tanító igen érdekes felolvasást tartott „Egészségügy az iskolában és a családban” című tetelről. Kérlelhetlenül ostromozza a mákhajjal való visszaélést s azon babonás gyógy módokat, melyeket egyes anyák gyermekeik gyógykezelésénél alkalmaznak. Rámutat a lelketlen szülőkre, akik állataik egészségével többet törődnek, mint a gyermekekkel. Azután az iskolák túlzásfokát hozza fel, mint a mely az egészségnek legnagyobb megrontója s járványok idején az iskolás gyermekek megtizedelője. Ebben mind igaz volt a felolvasónak, de ez mind gyöngeszó akkor, a mikor ez ügyben még a tanfelügyelők sem igen intézkedhetnek mert nyilvánvaló, hogy ahol sok a gyermek, nagy a szegénység, ahol pedig a szegénység nagy, ott a tanteremnek muszály kicsinynek lennie. A ki ezt nem hiszi, ne

sajnálja a fáradságot, tekintsen be az abonyi ugynevezett „hosszú korecsmai” iskola egyik tantermébe s megfogja látni, hogy fáradsága bőségesen leszen honorálva. De hat ebbe az állapotba bele kell nyugodni, mert Zagyvarékason sincs különben.

A buzgó felolvasónak a közgyűlés köszönetet szavazott.

A közgyűlés ezután a programnak egy újdonság szerű pontjához, a phonomikái tanításhoz ért, melyet újabban az írva-olvasás tanításánál kezdenek divatba hozni. Ezt az új módot 40 gyermekkel Nagy Márton szolnoki tanító mutatta be s abban áll, hogy a tanító meséket mond el a gyermekeknek s ezekből a mesékből kiemeli az uralkodó hangot (szóhangot) s bizonyos emlékezetbe hozó mozdulattal kapcsolja össze, úgy hogy mikor a tanító az ismert mozdulatot ismétli, a gyermek megadja az azzal összefüggő hangot. Ily módon ismertette meg az a, é, i, r, s, k hangokat. Az új tanítási módnak hátrányait s természetellenességét több argumentummal Veverán István czáfolgatta s előnyt ad fölötté a már egyéneknél annyira átalakult „Bell Lankaster”-féle rendszernek, amelyet úgy az öregek, mint a fiatalok a legszebb sikerekkel használnak. Egyébiránt az új tanmód megismertetőjének, aki különben ügyesen és buzgó tanítórá valló szorgalommal oldotta meg feladatát, köszönetet szavaz. — Péter Sándor (Tószeg) az új mód mellett foglal állást, kiemelve ezen újdonságból a mesés részt, mit a gyermekek szívesen hallgatnak. Ez azonban nem lényeges argumentum, mert a számolásra stb. megtanítatnak a gyermekek anélkül, hogy az mesélgetéssel volna összekapcsolva. A közgyűlés nagy többsége a régi rendszert tartja jobbnak és elvezetőbbnek. Tény azonban, hogy az új móddal is meglehet a gyermeket tanítani olvasni, így hát itt is áll az a mondás, hogy „több út vezet Rómába.” Ennél az ügynél kénytelen vagyok azt megjegyezni, hogy az utak között legbiztosabb a járt út. Jöhet idő, mikor ennek a szecessziós tanítási eljárásnak is fel fog tűnni a szerencse csillaga; az az idő most még nincs itt.

Tárgyaltattak az Abonyban összeült bizottság jelentése a lapkérdésről, mely egész terjedelmében elfogadtatott. E jelentés szerint a „Nepnevelő” országos tanügyvilág kibővítése iránt fog lépés tétetni, mi ha nem vezetne eredményre, az egyházmegyei szaklap létesítését fogja szorgalmazni, mely hogy Vácson, Abonyban vagy másutt fog e megjelenni arra nézve még határozat nem volt hozható.

Szücs István a napirenden levő népoktatási törvény revisióját óhajtaná tárgyalni. Az indítvány elfogadtatott s annak beható tárgyalását s emlékiratba leendő foglalását ft. Lévy Mihály apát-esperes, Cservenyicz Pál, Galló Pál, Szücs István és Veverán István tagokból álló bizottságra ruházta a közgyűlés, mely Cservenyicz elnök zarszavai után d. u. 1 órakor véget ért. Jegyzőkönyv hitelesítésére Gyenesné és Nimeseviczné szolnoki tanítónők kérétek fel.

A „Mócsy” emlékre indított gyűjtés után, mely mintegy 21 koronát eredményezett, egyleti tagok a vasúti állomás közelebe levő Müller és Vester „Koroná”-hoz címzett vendéglőjének dísztermébe vonultak, hol izletes ebédrel kárpóolták a szellemi fáradsalmakat.

Hazafias lelkesedéstől duzzadó beszédet mondott Szévald bank igazgató, isk. széki elnök (Szolnok) a tanítóságnak nagy érdemeiről. Erre Veverán István válaszolt. Mindkettőre s a közreműködőkre szép toaszt kíséretében emelt poharat ft. Pálkás A. rékasi plebános. Hazafias beszédet tartott Babarcsi szolnoki állami tanító, a felekezeti tanítóságra. Egy kis táncmulatság után tanítóink egymástól elbúcsúzva a délutáni 5 órás vonattal a jól végzett munka megnyugtató öntudatával, számszerint 40-en, elszéledtek működési állomásaikra.

Referens.

MI UJSÁG?

— **Beküldetett.** Az abonyi m. kir. állami polgári iskola június hó 8-án (szerdán) délelőtt 9 órakor a koronázás évfordulója alkalmából iskolai ünnepélyt rendez, melyre a m. t. szülőket és tanügybarátokat ez uton hívja meg az igazgatóság.

— **Gyengélkedő főpap.** Ft. Lévy Mihály apát, esperes-plebános a tulságos fáradsalmak következtében a nyelvéhez még meghülés is járult,

több napon át komoly beteg volt, mi miatt a kerületi tanítói gyűlésen sem vehetett részt s a hivatalos érintkezéstől is tartózkodni kellett. Nagy örömeinkre szolgált Úrnapiján láthatni egyházi ténykedésében s hisszük, hogy meglért egészsége állandó fog maradni. Adja Isten.

— **Választás.** Pestvármegye tüzoltó szövetségének választmánya, Papp Péter jegyzőnkét, a kiskunfélegyházi kerületi választmányba pénztárnokul választotta meg.

— **Kinevezés.** Pestvármegye alispánja, a megyei tüzoltó szövetség alapszabályainak 12 §. III ik bekezdése értelmében, az abonyi járás területére, Temesközy Gerzson lapunk szerkesztőjét, tüzrendészeti felügyelővé nevezte ki.

— **Körmenet.** Városunkban az úrnapi körmenet az eddigieknel is fényesebben sikerült. Óriási közönség kísérte a menetet a remekül feldiszipelt templomból a szebbnél-szebb sátorokhoz, ahol a szentséggel adott áldáskor kitünően sikerült diszlovést adott az e czélra kivézenyelt huszárszakasz. A városházánál hatalmas szónoklatot tartott Wimmerth Béla s. lelkész. A czeremonialis részt a főpapi jelvények fővitelével ft. Lévy apát, esperes-plebános töltötte be. Rendezavarás nem történt, mert a rendőrség megtett minden óvintézkedést. A menet, alakilag, úgy mint az kívánatos volna, most sem sikerült.

— **Szobor avatás.*** Katholikus templomunk ismét egy művészi és értékes szép szoborral lett gazdagabb. Csizmas Veronika hitbuzgóságából és aldozatkészségéből létesült a szt. József ábrázoló szobor, mely nagyságra és értékre meghaladja a többi szobrokat. Pünkösöd első napján délután 3 órakor szép ünnepség keretében vette át az egyház a nemes szívű nőnek ajándékát, amikor is a szokásos szertartást ft. Wimmerth Béla és Koncz István káplánok segédletével ft. Lévy apát-plebános elvégezvén, a szöszékről mondt nagy hatású szónoklatban s a szentírásból merített hatalmas érvekkal megvilágítva mutatta be szent Józsefet, mint a kath. egyháznak legelső s legfőbb védőszentjét, párhuzamba állítva vele az ó-szövetségű Józsefet, akiről szintén tisztelettel emlékezik meg az egyház. A lelkesítő szónoklatban többször említés tételét a vallásos nő hitbuzgóságáról s aldozatkészségének példás voltáról. Az avatási ünnepség végeztével kegyeletos tisztelettel járult a nagyszámu hívőség az új szép szobor elé s szt. János ereklyéjéhez.

— **Adományok gyűjtése és átvétele.** Az „Abonyi Lajos szobor alap” javára Fispán Mór ur Kecskemétről — 10 koronát Löwenstein Simon ur — 5 „ Glatz Béla ur — 10 „ Löffler Miksa ur — 10 „ Dobozy Gábor ur — 5 „ Dr. Véli Zsigmond ur Czeglédre — 5 „ Véli Sámuel ur — 5 „ „Abony” lap utján — 50 „ juttatott hozzám, mely összegek átvételét köszönettel elismerem. Véli Miksa. svia

— **Adományok** Abonyi Lajos szobrának A heten szerkesztőségünknel a függetlenségi 48 as kör átadott 50 kor. Eddig kimutatásunk 201 kor. 35 f. Összesen 261 kor. 35 f.

— **Tüzeset.** Bugyi Andrásnál a tószegi utban, egy kukorica izik rakás meggyuladt, arról egy kisebb szalma rakás és egy nagyobb szálmával össze rakott széna kazal. A kisebb rakások elhamvadtak, de a szénakazal, a rendszeres oltás folytán megmentetett ugyan, de körül-gve, üst által össze járva takarmányozásra használhatatlanná vált. Derekasán viselkedtek huszárajaink az oltásnál, nélkülök bizony alig lett volna valaki, aki a fegyvereket húzta volna, elismerés illeti őket és derek tisztikarukat szíves és készséges közreműködésüket.

— **Vivó iskola.** Gennary és Bay Birnoves vivó-tanárok csütörtökön mutatkoztak be a tanítórjeinknek, a polg. iskola torna csarnokában, hol pompás gyakorlati mutatványokban gyönyörködhetünk. Tegnap volt az első gyakorló előadás, melyen mintegy 10—12 gyakorló vett részt. Az előadások minden kedden, csütörtökön és szombaton d. u. 5 órától 1/2 7-ig tartanak. Jelentkezni még lehet Vidder Péter és Dobozy Kálmán atlatöröknél.

— **Méz eladás.** Tiszta fehér sűrű akác-méz kicsinyben és nagyban eladó Temesközy Gerzson méhészetéből, saját lakásán, Abony. — 1 kilogramm 1 koronára

* Mult számunkból technikai okokból kimaradt.

HIRDETMÉNY.

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy intézetünk **készpénz-kölcsönöket** ad földbirtokra **10 évre** vagy **hosszabb időre** **5 1/2%-os** kamat mellett, továbbá **törlesztéses (amortizációs) záloglevélkölcsönöket**, melyek

4 és 4 1/2 százalékos kamat

alján engedélyeztetnek és a következő törlesztési részletekben fizetendők vissza:

4 százalékos kamatuakra nézve:			4 1/2 százalékos kamatuakra nézve:		
100 kor. után 10 év a. évenként	12 kor. 80 f-rel		100 kor. után 10 év a. évenként	13 kor. 10 f-rel	
" " " 15 " " "	9 " 35 "		" " " 15 " " "	9 " 60 "	
" " " 20 " " "	7 " 75 "		" " " 20 " " "	8 " 05 "	
" " " 25 " " "	7 " 15 "		" " " 25 " " "	7 " 30 "	
" " " 30 " " "	6 " 35 "		" " " 30 " " "	6 " 75 "	
" " " 35 " " "	5 " 95 "		" " " 35 " " "	6 " 25 "	
" " " 40 " " "	5 " 65 "		" " " 40 " " "	5 " 85 "	
" " " 45 " " "	5 " 35 "		" " " 45 " " "	5 " 65 "	
" " " 50 " " "	5 " 15 "		" " " 50 " " "	5 " 45 "	

Ezen összegekben úgy a kamat, mint a tőketörlesztés bennfoglaltatik és ezenfelül semmi féle kezelési költség nem számítottatik.

Ezenkívül igen előnyös kamatláb mellett adunk **váltókölcsönöket**; előlegeket **értékpapirokra** és **közraktárunkba** beraktározott **terményekre** és **árúkra** a napi ár **75%-a** erejéig, csekély díj mellett közvetítjük a termények és árúk vételét és eladását.

Elfogadunk **betéteket** kamatozás végett a legelőnyösebb kamatláb és visszafizetési feltételek mellett, ugyancsak minden a bankszakmába vágó műveleteket.

Kölcsönök bármily magas összeg erejéig engedélyeztetnek.

Közelebbi felvilágosítással készséggel szolgál a

CZEGLEDI IPAR ÉS KERESKEDELMI BANK

Részvénytársaság. (Városház épület.)

Egy háztartási mérleg ingyen!

Mesés olcsó árak mellett küldöm szét tu halmozott raktáramból világhírű s kiválóságukert általánosan kedvelt

mexikói ezüst-áruimat

és pedig:

6 drb. mexk. ezüst asztali kóst
6 " " " evővilágító
6 " " " evőkanalat
12 " " " kávéskanalat
6 " " " kiváló deszertkes
6 " " " deszertvilla
1 " " " mexk. ez. levesmer. kanál
1 " " " ezüst tejperítő
1 " " " elegáns szalon asztali gyertyalámpát

46 db. összesen csak 6.50 ft.

Minden megrendelő ezenkívül jut a Lomképen egy szavatosság mellett pontosan működő 12 és fél kiló hordképességű háztartási mérleget teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságaért és kiváló minőségéért jótállást vállalok. Szétküldés a pénz előzetes megküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból.

Auffenberg József, Budapest,
VII., Huszár-u. 6.

Megjelent! Első legnagyobb magyar szabaszati magánművelési tankönyv 350 oldal, 410 rajzzal, fűzve: 10 korona; kötve: 12 korona, férfi és női szabók részére. Fehernemű szakkönyv 1 korona. Szabaszatra tanítványokat elfogadok.

Mehr Sámuel,

okleveles műszabaszatár.
Budapest, VII., Kazinczy-utca 36/B.

A város közelében 700 □-öl kiterjedésű kis föld (szőlőnek alkalmas) eladó.

Értekezni lehet özv. Aranyi Sándornénál Szelei-út 142. szám.

Behozatal.

Kivitel.

Magyar, Német, Lengyelországi, valamint Prágai

hentesárúk

valódi prágai és westfalai sonkák, karmadli, krakói kolbász, magyar és veronai szalámi, mortadella, debreczeni kalbász, paprikás szalona, valamint mindennemű hurka különlegességek.

Anton Zawodsky

Bécs, XVI. Brieselgasse 5.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagyban.

10-10

Kicsinyben.

Eladás.

A szelei-utca 140. és 141. sz. a. lévő Aranyi-féle ház és belseg szabadkézből eladó. Venni szándékozók Abonyban özv. Aranyi Sándornénál és Czegléden Dr. Aranyi Lajosnál tudhatják meg a feltételeket.

Gőzcséplő készletek malomberendezések

Benzinmotoros cséplők bármely nagyságban olcsón kedvező fizetés feltételek mellett

Bakács Oszkár
gépgyár

Budapest, IX. Köztelek-
utca 9.

Kitűnően kijavított használt gőzcséplő készletek raktáron. Csere üzletek köttetnek.

Ne vegyen senki hangszert,

míg **REMÉNYI MIHÁLY** műhangszerész cs. és kir. szabadalomtulajdonos, a Magyar Királyi Zene-Akadémia szállítója 315 ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, VI., Király-utca, 44/II.

JORGÓ JÁNOS

órás, gyári raktár Wien III/4. Rennwez Nr. 75/B

Levelező-lap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászédés teljesen kizárva.

Órajavítási műhely.

Mindenemű zsebróba új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet vállalok.

Kivonat a nagy árjegyzékből:

7787. sz. legolcsóbb, legjobb strapációra, nickeltokban 36 órai jár. 2.30
8039. sz. valódi ezüst páncél-láncz 15 gr. . . . . 1.—
7858. sz. ezüst remontoir, dupla fedélű . . . . . 5.—
7989. sz. inga-óra ütőművel, 2 súlylyal
130 czm. magas 11.50
7929. sz. jó ébresztő óra 1.20

Szíveskedjék nevemre és házszámomra 75/B pontosan figyelni.

Biztos keresetet

nyújtunk minden állásu egyénnek sorsjegyek eladásával új törvényes módszerünk szerint. Nem részlet üzlet. Ajánlatok intézendők:
„SORSJEGY LETÉTI BANK“-hoz,
Budapest, VIII. József-körút 16.

K Á V É

	kilója	korona
Reklám kávé Santos fajtisza	1.80	
Sisperior háztart. kávé tiszta ízű	2. —	2
Jamaika nagyszemű világos	2.20	koronától feljebb
Domingó előkelő jó kávé Jáva faj	2.40	
Ceylon Salvador Cuba faj	2.60	
Jáva kávé libériában óriás nagy	2.40	
Legf. Malabár vagy Martinik	2.80	
Legfinomabb és nagyszemű Cuba	(3-20-161)	
Portorico, Mocca vagy arany Jáva	(3-60-ig)	
Gyöngykávé minden faj	(2-40-161)	
	(3-60-ig)	

4 1/2 kilós csomagokban, ha többféle is bérmentve küldünk bárhová, postadíjért számítunk 42 és 72 fillért csomagonként. Csomagolást, szállító-levelet nem számítunk.

Minden vevőnk ajándékba kapja egy hozzánk beküldendő bármily kis fénykép után életnagyságu fényképét és csak a díszes blockirozott papír keretért és vámért számítunk 3 koronát. A kép hasonlatossága és művészies kiviteléért minden irányban kezeskedünk.

Continental kávéimport társaság.

Budapest, V., Lipót-körút 13.